

NORGES HØYESTERETT

Den 26. september 2014 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Matningsdal, Øie og Noer i

HR-2014-01918-U, (sak nr. 2014/1624), straffesak, anke over kjennelse:

A (advokat Jorun E. Seegaard Dahlberg)

mot

B (advokat Anette Skjerven Arnkværn)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder videre anke i sak om besøksforbud etter straffeprosessloven § 222 a.
- (2) Ved påtalemyndighetens beslutning 7. juli 2014 ble B, født 00.00.1966, ilagt besøksforbud frem til 7. januar 2015 overfor sin tidligere ektefelle A.
- (3) B krevde beslutningen brakt inn for retten. Øvre Romerike tingrett avsa 29. juli 2014 kjennelse med slik slutning:

"B, født 00.00.1966, forbys å oppsøke, å forfølge og på noe vis å ta kontakt med A, verken personlig eller gjennom telefon, tekstmelding, e-post eller annen elektronisk meddelelse, brev, postkort eller annen skriftlig meddelelse, eller gjennom tredjemann. Besøksforbudet gjelder frem til og med 7. januar 2015."

- (4) B anket kjennelsen til Eidsivating lagmannsrett. Eksemplarer av anken ble sendt påtalemyndigheten og A ved hennes prosessfullmektig. A ble derimot ikke underrettet da saken ble oversendt lagmannsretten og fikk ikke frist for å inngi merknader til anken.
- (5) Eidsivating lagmannsrett avsa 22. august 2014 kjennelse med slik slutning:

"Påtalemyndighetens besøksforbud for B av 7. juli 2014 oppheves."

- (6) A har anket lagmannsrettens kjennelse til Høyesterett. Anken gjelder saksbehandlingen og lovtolkningen. Det er anført at det er begått en saksbehandlingsfeil ved at hensynet til kontradiksjon ikke er ivaretatt. A fikk aldri oversendt anken til lagmannsretten fra tingretten,

og verken tingretten eller lagmannsretten satte frist for inngivelse av merknader. Videre er det gjort gjeldende at lagmannsretten har tolket straffeprosessloven § 222 a første ledd bokstav c for snevert når den har funnet at det ikke er tilstrekkelig fare for at B uten besøksforbudet vil krenke As fred. Lagmannsretten har endelig lagt til grunn en for snever forståelse av straffeprosessloven § 170 a ved sin vurdering av besøksforbudets forholdsmessighet.

(7) A har nedlagt slik påstand:

- "1. Eidsivating lagmannsretts kjennelse av 22.08.14 oppheves og saken hjemvises til ny behandling.
2. B dømmes til å betale sakens omkostninger med kr. 9.600,- inklusive renter regnet fra forfall og til betaling skjer."

(8) *Påtalemyndigheten* er kjent med anken, men har ikke inngitt merknader.

(9) B har tatt til motmæle. Det er anført at det ikke foreligger saksbehandlingsfeil. As prosessfullmektig fikk oversendt anken til lagmannsretten direkte fra Bs prosessfullmektig 12. august 2014 og mottok denne dagen etter. Hun hadde således god tid til å inngi bemerkninger til anken. Videre har lagmannsretten verken tolket vilkårene i straffeprosessloven § 222 a første ledd bokstav c eller § 170 a for snevert.

(10) B har nedlagt slik påstand:

- "1. Anke over Eidsivating lagmannsretts kjennelse av 22. august 2014 avvises, subsidiært tas ikke til følge.
2. Ankende part tilpliktes å dekke ankemotparts saksomkostninger i anledning behandling av saken."

(11) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at anken er en videre anke hvor utvalgets kompetanse er begrenset etter straffeprosessloven § 388. Anken gjelder lagmannsrettens saksbehandling og lovtolkning, som utvalget kan prøve.

(12) Spørsmålet er om lagmannsretten begikk en saksbehandlingsfeil da den avgjorde saken uten at A hadde fått oppfordring til å uttale seg.

(13) Etter utvalgets syn burde det ha vært satt frist for å komme med uttalelser til anken. En slik frist kan være kort, jf. blant annet Rt. 2005 side 428. Når frist ikke var satt, skulle lagmannsretten – før den avgjorde saken så raskt som her – ha undersøkt om A ville komme med merknader. I avgjørelsen i Rt. 2002 side 1169 var den part som i forhørsretten var ilagt besøksforbud, kjent med at påtalemyndigheten hadde påkjært avgjørelsen på vegne av den forbudet skulle beskytte, men han hadde ikke fått noen oppfordring til å uttale seg. Høyesteretts kjæremålsutvalg kom til at dette måtte betraktes som en saksbehandlingsfeil og opphevet lagmannsrettens kjennelse. Etter utvalgets syn må det samme gjelde når det er den forbudet skal rette seg mot, som har anket.

(14) Det foreligger dermed et brudd på det kontradiktoriske prinsipp. Ved tilsidesettelse av slike grunnleggende krav til saksbehandlingen skal det etter praksis svært lite til før det legges til grunn at feilen kan ha hatt betydning for avgjørelsen, jf. blant annet Rt. 2014 side 534 avsnitt 11, Rt. 2014 side 250 avsnitt 17 og Rt. 2011 side 321 avsnitt 19 med videre henvisninger. Lagmannsrettens kjennelse må etter dette oppheves.

- (15) I oversendelsesbrevet fra lagmannsretten til Høyesterett er det riktignok vist til at lagmannsretten på bakgrunn av blant annet anken til Høyesterett har vurdert saken på nytt, men ikke funnet grunn til å endre sin kjennelse. Brevet er undertegnet av en saksbehandler på vegne av en dommer. For at en reparasjon av en saksbehandlingsfeil skal være foretatt, er det imidlertid krav om at behandlingen av omgjøringsspørsmålet skjer i de samme former som ved førstegangs behandling, jf. Rt. 2003 side 1682 og Rt. 2008 side 929, hvor det i avsnitt 15 uttales følgende:

"I brev 26. mai 2008 fra lagmannsretten til Høyesteretts ankeutvalg opplyses at samtlige dommere som 1. april 2008 besluttet å nekte anken fremmet, har vurdert omgjøring på grunnlag av det som er anført i støtteskriv 19. mars 2008, men har ikke funnet grunn til å omgjøre beslutningen. Ankeutvalget bemerker at for at en slik vurdering skal kunne reparere saksbehandlingsfeilen, må beslutningen være undertegnet av alle de tre dommerne, jf. Rt. 2003 side 1625. Bare en av dommerne har undertegnet brevet, og feilen kan da ikke anses reparert."

- (16) A har nedlagt påstand om å få tilkjent sakskostnader for Høyesterett. Etter praksis kan sakskostnader tilkjennes etter en analogisk anvendelse av tvistelovens regler, jf. Rt. 2014 side 250 avsnitt 19 med videre henvisninger. As krav, som er på 9 600 kroner, tas til følge.
- (17) Kjennelsen er enstemmig.

SLUTNING :

1. Lagmannsrettens kjennelse oppheves.
2. I sakskostnader for Høyesterett betaler B til A 9 600 – nitusensekshundre – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av denne kjennelsen.

Toril M. Øie
(sign.)

Magnus Matningsdal
(sign.)

Ragnhild Noer
(sign.)

Riktig utskrift: